

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

KS4/0602/2/2/SHL/2014/RD-63424

Warszawa, dnia 10 lipca 2014 r.

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 11. 07. 14.
nr 2965 podpis. *Borusewicz*

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Pan
Bogdan Borusewicz
Wpłynęło dn. 14. 07. 14. zał.
nr 4285 podpis. *MP*

Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odnosząc się do problemów poruszonych w oświadczeniu złożonym przez Senatora Pana Kazimierza Kleina podczas 55. posiedzenia Senatu RP w dniu 6 czerwca 2014 r. w sprawie podejmowania działań mających na celu ograniczenie wyłudzeń podatkowych i szarej strefy na rynku paliw /przesłanym przy piśmie BPS/043-55-2389/14 z 11 czerwca 2014 r./, uprzejmie informuję.

Mając na uwadze negatywne konsekwencje szarej strefy w obrocie paliwami płynnymi zarówno dla budżetu państwa oraz konkurencyjności podmiotów gospodarczych Ministerstwo Finansów podejmuje wielopłaszczyznowe działania wymierzone w to zjawisko. Zaangażowanie resortu finansów skupia się na zapewnieniu skuteczności podległych służb w identyfikowaniu i zwalczaniu oszustw, ich efektywnej współpracy z organami ścigania i instytucjami odpowiedzialnymi za nadzór nad rynkiem paliw oraz wprowadzeniu rozwiązań prawnych ograniczających możliwość popełniania oszustw przy zachowaniu zasady proporcjonalności.

Doświadczenia w zakresie rozpoznawanych mechanizmów przestępstw paliwowych wskazują, że dla skutecznego identyfikowania i zwalczania nowych metod oszustw podatkowych niezbędna jest ścisła współpraca i wymiana informacji służb skarbowych i celnych z organami ścigania oraz partnerami z innych krajów UE. Mając na uwadze często przestępczy i zorganizowany charakter działalności podmiotów dokonujących oszustw podatkowych na rynku paliw organy kontroli skarbowej, Służba Celna, organy podatkowe oraz komórki analityki finansowej ściśle współpracują ze sobą, a także z organami ścigania, tj. Prokuraturą Policją i Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Współpraca prowadzona jest na wielu

plaszczynach, poczynając od określania generalnych kierunków przeciwdziałania identyfikowanym problemom na rynku paliw po koordynację i wspólne działania zmierzające bezpośrednio do rozbicia grup przestępczych i odzyskania utraconych dochodów Skarbu Państwa. Za koordynację służb resortu finansów odpowiada Zespół Zadaniowy ds. Koordynacji Działań Organów Celnych, Podatkowych oraz Kontroli Skarbowej, na forum którego realizowana jest przy udziale kadry kierowniczej organów skarbowych, organów celnych oraz przedstawicieli organów ścigania, wymiana informacji, m.in. w zakresie stwierdzanych nieprawidłowości w obrocie paliwami (metodologia ich rozpoznawania, ujawniania, zapobiegania i zwalczania). Prace Zespołu zapewniają również stałą i systemową współpracę terenowych organów kontroli skarbowej, Służby Celnej i organów podatkowych, również za pośrednictwem specjalnie wskazanej do realizacji tego zadania izby celnej, izby skarbowej i urzędu kontroli skarbowej. Jednym z elementów współpracy i przeciwdziałania nieprawidłowościom w obrocie olejem napędowym jest monitorowanie internetowych sieci pod względem zidentyfikowania ofert sprzedaży oleju napędowego, w których ceny sprzedaży znacznie odbiegają od cen hurtowych proponowanych przez koncerny paliwowe. Informacje o takich podejrzanych ofertach są również wykorzystywane w celach kontrolnych.

Na poziomie międzyresortowym podstawą wspólnych działań służb podległych Ministrowi Finansów, Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz prokuratury stanowi podpisane 30 stycznia br. przez Ministrów Finansów i Spraw Wewnętrznych oraz Prokuratora Generalnego Porozumienie. Porozumienie stwarza płaszczyznę do wypracowania systemowych rozwiązań w obszarach, w których niezbędna jest koordynacja działań, wypracowanie zasad dostępu do danych dla wszystkich zaangażowanych służb, wypracowanie taktyki, standardów i metodyki zwalczania oszustw. Na podstawie powyższego Porozumienia powołany został Zespół ekspercki do spraw przestępczości w zakresie podatku od towarów i usług oraz akcyzy, którego zadaniem jest zapewnienie realizacji celów porozumienia, m.in. w obszarze obrotu paliwami płynnymi.

Ważnym elementem w ściganiu przestępstw w obrocie paliwami płynnymi jest podejmowana współpraca z organizacjami branżowymi. Ocena funkcjonowania środowiska rynku paliw płynnych oraz podmiotów na nim działających przez organizacje branżowe oraz propozycje rozwiązań prawnych zapobiegających szarej strefie jest znacznym wsparciem działań kontrolnych.

Jednym z podstawowych oszustw w obrocie paliwami płynnymi są mechanizmy wyłudzeń w podatku VAT, angażujące szereg podmiotów, które uczestniczą np. w transakcjach karuzelowych, czy też łańcuchowych z wykorzystaniem podmiotów będących „znikającymi podatnikami”, często posiadającymi siedziby w tzw. wirtualnych biurach. Zwalczanie nieprawidłowości w tym obszarze jest jednym z priorytetów kontroli skarbowej. Wyłudzenia podatku VAT dokonywane są przez dobrze zorganizowane, funkcjonujące na skalę międzynarodową, grupy podmiotów gospodarczych, wykorzystujące istniejące procedury w zakresie obrotu paliwami do maksymalnego ukrycia przestępczego charakteru działalności oraz utrudnienia odzyskania przez Skarb Państwa należnych mu danin. Przeciwdziałanie im wymaga przede wszystkim wzmocnienia potencjału analitycznego kontroli skarbowej umożliwiającego wychwycenie i identyfikację nieprawidłowości w łańcuchach firm pozorujących legalną działalność. W tym celu kontrola skarbowa opracowuje nowe metody i narzędzia analityczne, m.in. wdrożoną w tym roku interaktywną platformę informacyjną o podmiotach podejrzewanych o udział w oszustwach w podatku od towarów i usług w handlu wewnątrzspółnotowym, noszącej nazwę POLFISC. Platforma ma na celu poprawę skuteczności rozpoznawania i eliminacji oszustw podatkowych na terenie całego kraju. Funkcjonowanie platformy pozwala na bieżącą identyfikację podmiotów dokonujących oszustw w podatku od towarów i usług, skrócenie czasu analiz, szybką identyfikację oszustwa podatkowego i jego lokalizacji w łańcuchu podmiotów.

Istotnym narzędziem wykorzystywanym do analizy i typowania podmiotów do kontroli w zakresie oszustw w obrocie paliwami związanymi z wewnątrzspółnotowym podatkiem VAT jest współpraca międzynarodowa, w tym wymiana informacji w ramach sieci Eurofisc zapewniająca międzynarodowy monitoring podatników wysokiego ryzyka. Wdrażane rozwiązania przyczyniają się do bardzo szybkiej identyfikacji przez organy kontroli skarbowej podmiotów uczestniczących w mechanizmie oszustwa i ich eliminacji z obrotu gospodarczego.

Efektom pracy analitycznej są wymierzone w przestępców podatkowych i skoordynowane w skali kraju działania kontrolne, dokonywane zabezpieczenia środków pochodzących z oszustw podatkowych oraz zatrzymania ich sprawców. Jedną z ostatnich inicjatyw kontroli skarbowej ukierunkowaną na zwalczanie zjawiska przywozu znacznych ilości paliwa z zagranicy są podjęte z dniem 16 czerwca br. przez organy kontroli skarbowej przy udziale Służby Celnej, organów podatkowych oraz współpracy Policji, Straży Granicznej i Inspekcji Transportu Drogowego kompleksowe działania zmierzające do rozbicia grup

przestępczych zajmujących się wprowadzaniem paliwa, m.in. z Białorusi tranzytem przez Litwę. Działania objęły w pierwszej kolejności kontrolę na terenie województwa podlaskiego wszystkich transportów paliwa wjeżdżających do Polski z Litwy i już doprowadziły do zabezpieczenia znacznych kwot pochodzących z niezapłaconego podatku VAT.

Należy również podkreślić, iż z uwagi na międzynarodowy charakter mechanizmów obrotu paliwami z pominięciem obowiązków podatkowych w VAT i akcyzie prowadzona jest szeroka współpraca służb podległych Ministrowi Finansów z administracjami podatkowymi państw członkowskich UE, dotycząca wymiany informacji i wzajemnej pomocy w identyfikowaniu mechanizmów oszustw i ich uczestników, jak również podejmowania wspólnych działań kontrolnych w ramach tzw. kontroli wielostronnych (Multilateral controls).

Nowym, dotychczas nie stosowanym rozwiązaniem, które powinno zapewnić podniesienie skuteczności przeciwdziałania oszustwom VAT jest planowane stosowanie „Listu ostrzegawczego“ („Warning letter“), informującego o wykrytych nadużyciach w podatku VAT w obrocie określonym towarem (w tym również paliwami). Celem wdrożenia ww. środka jest z jednej strony zabezpieczenie Skarbu Państwa przed znaczną utratą wpływów z tytułu podatku VAT, jak również ochrona interesów polskich przedsiębiorców poprzez wyeliminowanie oszustów z rynku i przywrócenie prawidłowego funkcjonowania zasad konkurencji. „Listy ostrzegawcze“ będą opracowywane w formie „komunikatów ostrzegawczych” opisujących najbardziej charakterystyczne znamiona danego oszustwa oraz zawierały pouczenie o konieczności dołożenia należytej staranności, jak również podjęcia przez podatników wszelkich możliwych środków ostrożności przy doborze dostawcy, w celu uniknięcia posądzenia o zamierzone uczestniczenie w przestępstwie VAT. Obecnie kształt instytucji „Listu ostrzegawczego” jest przedmiotem uzgodnień z Ministrem Gospodarki.

Obrót paliwami płynnymi stanowi priorytetowy obszar kontroli również podległych Ministrowi Finansów organów Służby Celnej podejmujących działania ukierunkowane na nieprawidłowości związane z unikaniem płacenia podatku akcyzowego i opłaty paliwowej przez podmioty funkcjonujące na rynku paliw. Służba Celna we współpracy z organami podatkowymi i organami kontroli skarbowej prowadzi kontrole podmiotów wykorzystujących do celów napędowych, a więc niezgodnie z przeznaczeniem, m.in. oleje opałowe, oleje smarowe (ceramiczne) obciążone znacznie niższą stawką podatku akcyzowego i niepodlegające innym obowiązkom publicznoprawnym przewidzianym dla obrotu paliwami. Oprócz ww. elementu

kontrolnego prowadzona jest również współpraca z innymi państwami należącymi do Grupy Wyszehradzkiej, w ramach której gromadzone są i analizowane informacje o obrocie olejami ceramicznymi, a następnie przekazywane służbom celnym poszczególnych krajów. Ponadto, Służba Celna zainicjowała i uczestniczy w pracach Komisji Europejskiej nad włączeniem olejów smarowych do grupy wyrobów przemieszczanych z wykorzystaniem Systemu Przemieszczania oraz Nadzoru Wyrobów Akcyzowych (EMCS), który umożliwi pełną kontrolę nad przemieszczaniem olejów smarowych między podmiotami w Unii Europejskiej.

Ponadto w celu przeciwdziałania nieprawidłowościom w obrocie olejami napędowymi Służba Celna zintensyfikowała działania na polskim odcinku granicy lądowej Unii Europejskiej w celu wyeliminowania nadużywania prawa do zwolnień poprzez egzekwowanie zasad „okazjonalności” przywozu paliwa, a także na obszarach przygranicznych w celu likwidacji, tzw. „zlewni paliw”, czyli punktów sprzedaży nielegalnego paliwa, które zostało usunięte ze zbiorników pojazdów po przywiezieniu na obszar celny Unii Europejskiej. Jednocześnie na bieżąco kontrolowane są pojazdy przekraczające polski odcinek granicy lądowej Unii Europejskiej, m.in. pod względem przywozu paliw w standardowych zbiornikach.

Podjęte zostały również działania zmierzające do zintegrowania krajowych baz danych zawierających czytywane numery rejestracyjne pojazdów przekraczających granice celem przeciwdziałania procederowi tzw. „pociągów ciężarówek”, który uniemożliwia odczytywanie numerów rejestracyjnych poszczególnych pojazdów.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom uczciwych przedsiębiorców, doświadczających nieuczciwej konkurencji - wprowadzone zostały z dniem 1 października 2013 r. nowe regulacje prawne w przepisach podatkowych (ustawa o VAT i Ordynacja podatkowa) mające na celu ograniczenie oszustw w podatku VAT przy obrocie towarami wrażliwymi, w tym w obrocie paliwami (załącznik nr 13 do ustawy o podatku VAT). Do wprowadzonych rozwiązań systemowych należą solidarna odpowiedzialność nabywcy za zobowiązania dostawcy z tytułu VAT, wprowadzenie instytucji kaucji gwarancyjnej oraz przejścia w rozliczaniu podatku VAT z kwartalnego na miesięczny w przypadku, gdy wartość dostaw w miesiącu przekroczy kwotę 100.000 zł. Należy podkreślić, że instytucja solidarnej odpowiedzialności podatkowej została wprowadzona do systemów podatkowych VAT wielu Państw Członkowskich UE. Organy podatkowe i kontroli skarbowej prowadzą, m.in. na bieżąco szeroko zakrojoną analizę podmiotów składających kaucje gwarancyjne, w tym podmiotów, które wskazały jako siedzibę

wirtualne biura. Analiza funkcjonowania wprowadzonych rozwiązań oraz wyników kontroli podmiotów składających kaucje gwarancyjne wskazuje na konieczność dalszego wzmocnienia systemu ochrony podatku VAT przed uszczupleniami związanymi z obrotem paliwami. W tym celu trwają prace legislacyjne zakładające dalsze systemowe rozwiązania przeciwdziałające oszustwom podatkowym (poz. ZD99 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów).

Przedstawiając powyższe, wyrażam nadzieję, że zaprezentowane wyjaśnienia zostaną uznane za wyczerpujące.

z pominięciem,
Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU
Agnieszka Królikowska
Agnieszka Królikowska

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM
2. Biuro Ministra MF